

Preek ds. G. Zomer – Richteren 13 : 18 – 24a

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters,

Er zijn tegenwoordig in ons spraakgebruik nogal heel wat engelse woorden ingeburgerd, die een mens haast wel moet kennen, als hij een beetje mee wil blijven doen. Een woord dat wel heel in is tegenwoordig, en dat is ook al engels, dat is het woord, en ik zal het ook even vertalen, de image van de Kerk. Dat is zoveel als beeld, dat betekent dat woord, wat de mensen buiten de Kerk van ons hebben gevormd, de indruk die wij maken op hen die buiten zijn. Hoe komen we bij hen over, nu dat beeld die indruk, bevat vaak niet veel goeds. Je weet wel wat er wordt beweerd, die vrijgemaakte zijn bijzonder lastig, die zeggen bijna altijd nee, doen zelden mee, maken onder elkaar ruzie. En door deze zogenaamde image, dit beeld, worden sommigen weerhouden om zich bij de Kerk te voegen. Het wordt bijvoorbeeld wel, we spreken uit ervaring, tegen verontrusten gezegd, ja in die vrijgemaakte Kerk, daar moet je echt niet wezen, want dat zijn zulke nare en rare lui, daar heb je geen leven. Nu kan het wel wezen dat we soms aanleiding hebben gegeven tot zo'n slechte pers in onze strijd om het Woord van God te bewaren, want daar gaat het om, en daar is ook veel vlees en wereld bij. Maar daarmee vervalt nog niet de zaaksgerechtigheid van onze strijd, die ligt vast, buiten onszelf in God en in de Here Jezus Christus. Wat was destijds de image, het beeld van iemand als Simson, waarvan de levensgang in de Bijbel eerlijk wordt beschreven? Laten we eerlijk zijn, het is dat het verhaal in de Bijbel staat, maar dan komt hij bij ons alleen maar over als een ruwe en rauwe vechtersbaas, die voor een moord niet terugdeinst, die op het punt van de sex bepaald wel van een uitstapje houdt, die het bordeel van binnen wel terdege kent, een stoere krachtpatser en een opschepper tegelijk, een grappenmaker en een levensgenieter. En toch de Bijbel noemt Simson in Hebreë 11, en dat hoofdstuk noemen wij ten onrechte de galerij der geloofshelden. God heeft zich toch van deze man bediend om Zijn Volk een begin van verlossing te schenken uit de macht van de Filistijnen. Ja niet minder dan Jezus Christus zelf, Hij is present in het leven van Simson, present in Zijn advent. De Engel des Heren immers, en dat is Jezus Christus voor Zijn vleeswording, Hij staat daar in Richteren 13 aan het begin van de levensweg van deze wonderlijke figuur. Jezus Christus Hij is het geheim van Simson's leven en werken, Jezus Christus in Zijn advent met zijn wonderlijke genade, Zijn wonderbare kracht, Zijn naam is wonderbaar in de strijd van Simson. En dat is een strijd van persoon en ambt, de strijd van Geest en vlees.

Jezus Christus Hij baant zich in de geschiedenis van Simson een weg, een adventsweg naar Bethlehem en in deze Christus is ook Simson gerechtvaardigd.

Wij willen u broeders en zusters vandaag en in de komende tijd in drie preken het Evangelie van Jezus Christus verkondigen over het leven en werken en sterven van Simson.

We spreken u over:

De openbaring van de naam van christus - in de levensaanvang van simson.

We letten op drie dingen, deze Openbaring bevat een profetie van:

Pasen; Hemelvaart; Pinksteren.

U zult zich meteen afvragen gemeente hoe kan hier zo vroeg in het oude testament al sprake zijn van Pasen, Hemelvaart en Pinksteren. Paasprofetie, profetie over de opstanding uit de doden. Toch is dat uit Richteren 13 niet zo moeilijk te vinden, dat het over Christus gaat dat staat bij voorbaat vast, waar gaat het in het oude testament niet over de komende Christus. Het oude testament is het boek van Zijn advent, God is daar op komst in Christus tot verlossing van Zijn Volk. En Richteren 13 beschrijft een klein stukje van die verlossingsweg, die ene adventsweg van Jezus Christus. Maar bovendien in Richteren 13 is voortdurende de Engel des Heren aan het woord, tot tweemaal toe verschijnt Hij eerst aan de moeder van Simson en daarna aan haar man Manoach. En die Engel des Heren onder het oude Verbond dat is de Christus voor Zijn vleeswording.

Op kritieke momenten in de heilshistorie grijpt Hij even op zijn vleeswording vooruit en verschijnt Hij in menselijke gedaante. Zo heeft Abraham hem ontmoet, Jacob, Bileam en ook Gideon in Richteren 6. En deze ouders van Simson, ja dat was een kritiek moment in de heilshistorie, want ons teksthoofdstuk begint te zeggen, de Israëlieten gingen voort, deden opnieuw wat kwaad was in de ogen van de Here. Ja zo mag u het ook vertalen, de Israëlieten gingen voort te doen wat kwaad was in de ogen van de Here. De Here ziet dat kwade, toch gingen ze voort ook na de genadeopenbaring van de Here, zoals in de voorafgaande hoofdstukken beschreven. Want het was met de kerk in de Richterentijd al zover gekomen, dat de Here op een bepaald moment moest zeggen: "Gij hebt Mij verlaten en andere goden gediend, daarom zal Ik u niet meer verlossen". Lees dat maar in Richteren 10: "Gaaf maar de goden aanroepen, die gij verkozen hebt, laten die u verlossen, wanneer gij in de benauwdheid zijt". Zo ontstaat er heel wat, er staat heel wat op het spel wanneer de Here gaat zeggen: Ik zal u niet meer verlossen. Dan wil Hij zijn handen aftrekken van dat hardnekkige volk. Het is wel uitgeleid en verlost uit Egypte en het is in Kanaän gebracht, in het land der belofte. Maar wat doen ze daar, ze vermengen zich met de Kanaänieten en verslaven zich aan de afgoden. In Richteren 10 laat de Here zich nog wel verbidden en in onbegrijpelijke genade vernieuwt Hij zijn Verbond en dat om Christus wil. En Hij geeft opnieuw richters, Jefta, Ibsan, Elon en Abdon, maar desondanks begint Richteren 13: ondanks zoveel genade en trouw van Gods kant gaan de Israëlieten voort te doen wat kwaad was in de ogen van de Here. Er is van dit volk niets te verwachten, het is onverbetterlijk en hardnekkig. Nu dan geeft de Here dat volk over in de macht van de onbesneden Filistijnen, veertig jaar lang, en dan hebben ze onder de druk van de onbesnedenen geen leven. Ze verkeren permanent in angst in doodsangst voor die aartsvijand van de Kerk. De Filistijn, de onbesneden Filistijn, u weet zo worden de Filistijnen vaak getypeerd in de Bijbel, onbesnedenen, en dat is een religieuze aanduiding. De besnijdenis is het teken van leven in het Verbond van God en dat is leven in de weg van de bloedstorting. En dat kenden de Filistijnen niet als zij de Kerk gaan overheersen, dat betekent dan de Kerk wordt een kerkhof. De Kerk komt in het graf terecht in de dood, en zal geen uitzicht hebben. Er is van de Kerk niets meer te verwachten, een Kerk zonder toekomst. Zie gemeente dan staat de Here op, onbegrijpelijk en ondoorgrondelijk en wonderbaar in Zijn genade en in Zijn trouw om Christus wil. Want dit volk zal toch toekomst hebben, en dat is de toekomst van de Christus. Dit volk, dit volk het draagt immers de Christus in zijn schoot, Hij wil uit dit volk geboren worden, uit dit volk opkomen als uit een graf. Nu dat Evangelie van de Christus dat wordt ons verkondigd in Richteren 13. De engel des Heren, en dat is Christus, wat doet Hij, Hij zoekt een kinderloos echtpaar. Het huwelijk is met onvruchtbaarheid geslagen, en dat is in het oude testament een ramp, een vloek, dat betekent zij zullen geen naam hebben en dus geen toekomst in Israël, maar Manoach en zijn vrouw schakelt Hij in. De engel des Heren, de Christus komt tot deze onvruchtbare vrouw en verkondigt het leven, het leven dat opkomt uit de dood en uit het graf van haar onvruchtbare moederschoot. U komt dat wel vaker in de Bijbel tegen. Gebeurtenissen in de geschiedenis, die ons het wonder verkondigen, het wonder van het leven uit de doden.

Abram en Sara waren eerst onvruchtbaar, Izaäk en Rebecca waren het ook en het was de nood in het leven van Rachel en Hanna, van Zacharias en Elisabeth. En dan is het altijd weer de prediking.

De Kerk wordt geboren in de weg van het wonder als uit een graf. Het wonder van de verlossing, dat is het wonder van God, die levenden roept, waar de dood heerst. Hier beneden zijn alle levensbronnen verstopt, de toekomstmogelijkheden afgesneden. God moet het geven in de weg van het wonder, leven uit de dood, dat is het wonder van Pasen, het wonder van Christus. Staat er niet geschreven, Abram heeft de dag van Christus gezien in de geboorte van Izaäk en is verblijd geweest? Nu datzelfde Evangelie is present ook in Richteren 13, daar wordt tot de vrouw gezegd: "Zie gij zijt onvruchtbaar en baart niet, maar gij zult zwanger worden en een zoon baren". Dat is toch Evangelie van de Christus midden in de doodsnoed van de Kerk onder Filistijns bewind. Maar er wordt nog meer gezegd, van de moederschoot af zal de jongen een nazireeër Gods zijn. Wat was dat in het oude testament een nazireeër? Nu zijn taak was het voorleven van

Israël, hoe het moest uitkomen in de wereld als een geheiligd volk, ze mochten niets onreins eten. En onrein was volgens de wet van Deuteronomium 14 alles wat in verbinding stond met de heerschappij van de dood. Maar Israël is een volk bestemd voor het leven, bestemd voor de glorie van Pasen. En dat bepaald ook het menu van Israël. De Paasglans valt over de tafel, over de maaltijden in Israël. Ook mochten de nazireeërs het haar niet afsnijden. Het haar, het weelderige haar was een symbool van levenskracht, het haar afsnijden was een typisch rouwgebruik in het oosten. En in Israël mochten ze dat niet doen, lezen we in het begin van Deuteronomium 14. Israël is een volk bestemd voor het leven, de glorie van Pasen.

Nu zo'n nazireeër zou Simson moeten zijn, een levende, een wandelende demonstratie van het leven, het leven in het Verbond van God. En hij zal dan een begin maken met de verlossing van Israël uit de macht van de Filistijnen. En dat is verlossing uit de macht van de onbesnedenen, de macht van de dood. Zie gemeente, de image van Simson is niet best, want wat die er zelf van gemaakt heeft daar komen we nog op terug. Maar in Richteren 13 daar wijst God het geheim van zijn leven aan, dit wordt zijn dienst aan het dode Israël. Want de Kerk is dood in zonden en misdaden.

Voorleven en verkondigen in het Verbond, niet daar buiten, in het Verbond daar is leven, daar bloeit het leven, daar is perspectief, daar is toekomst, Paas-perspectief. Buiten het Verbond daar heerst de dood, daar zal geen toekomst zijn. Wat zal dat een heerlijke boodschap geweest zijn in het sombere leven van Manoach en zijn vrouw. U kent het verhaal, we hebben het gelezen, Manoach weet er eerst nauwelijks en helemaal geen raad mee. Hij wil de engel die de wonderlijke boodschap bracht, die man Gods ook wel eens ontmoeten om het uit zijn eigen mond te horen. En dan komt de engel des Heren wederom. Nee dat is geen wantrouwen wat uit zijn verlangen op komt, als zou hij zijn vrouw niet op haar woord geloven. Het blijkt, hij wil precies weten hoe dat moet als straks zijn zoon geboren wordt. Wat moet dan, zo vraagt hij, zijn levenswijze en zijn werk zijn. Manoach voelt het aan komen, een bijzondere roeping zal nu ons leven vullen, de opvoeding van een nazireeër Gods. En Manoach schikt zich tot dienstbetoon aan het werk der verlossing. Maar nog heeft hij niet door met wie hij spreekt, hij weet niet dat het de Engel des Heren is. Daarom vraagt hij nu, wat is de naam? Hij wil het adres weten, om straks deze boodschapper te kunnen eren. Maar waarom toch vraagt gij naar Mijn Naam, die is immers Wonderbaar. Met andere woorden: van Mijn Naam Manoach is maar één ding te zeggen en daar is alles mee gezegd: "Wonderbaar" meer niet. Hier zit alles in, heel het geheim van Mijn persoon, en van Mijn werk op dit moment en de toekomst, Wonderbaar. En tegen de achtergrond van het voorafgaande en in het licht van wat nu komen gaat, van wat nu staat te gebeuren, wordt ons de Naam duidelijk van de Engel des Heren op dit moment. En in deze situatie verkondigt Manoach in hem - en ook ons - het wonder van de verlossing, het wonder van Gods genade en trouw, het wonder van het leven uit de doden, het wonder van Pasen. De Kerk zal in de weg van het wonder opstaan uit het Filistijnse graf. De Kerk zal geen kerkhof zijn, maar zij zal het leven kennen de opstanding uit de doden. Ja dat is hier Christus' oudtestamentische adventsweg, de troost van Pasen. Nee zover reikt de horizon van Manoach begrippen nog lang niet. Het zal straks wel blijken in het vervolg van de tekst. Maar wij gemeente, die vandaag Richteren der mensen mogen wezen, zien met nieuwtestamentische ogen, gezalfd door de Geest van Christus. Wij lezen hier het Evangelie van Christus en zien Simson staan op de adventsweg van de Christus naar Bethlehem.. En zie dan wordt het anders, dan is Simson voor ons niet de legendarische held uit een sprookjesboek, de stoere krachtpatser en vrolijke levensgenieter, maar hij blijft voor ons de Nazireeër Gods, adventsgetuige van het leven in Gods Verbond.

Nee, dat excuseert hem niet in zijn dwaasheid en zonden, die waren legio in zijn leven en werken, daar komen we nog op terug. Maar ook Simson wordt door Christus gerechtvaardigd en zijn vele zonden zijn gewassen in Christus' bloed. En zo, ja zo alleen via de Christus wordt zijn naam genoemd in Hebréeën 11 in de rij van Gideon, Barak, Simson, Jefta, David en Samuël die door het geloof, koninkrijken onderworpen, gerechtigheid geoefend, de vervulling van de belofte gekregen hebben, muilen van leeuwen hebben dichtgesnoerd, de kracht van het vuur gedooft hebben, ze zijn aan de scherpe zwaarden ontkomen, in zwakheid hebben ze kracht ontvangen, ze zijn in de

oorlog sterk geworden, ze hebben vijandige legers doen afdeinzen. U weet toch waarom zij in Hebreeën 11 zo worden genoemd?

Daarom nu wij zo'n grote wolk van getuigen rondom ons hebben, laten wij afleggen alle last en de zonden die ons zo licht in de weg staat, en met volharding de wetloop lopen die voor ons ligt, Hebreeën 12 vers 1. Dat wil Hebreeën 12 zeggen: ook Simson zit nu op de tribune en ziet toe hoe wij vandaag als nieuwtestamentische Nazireeërs, afzonderlijk, geheiligde kinderen van God getuigen van het leven, het leven van Gods Verbond, daar buiten heerst de dood. En dan bederven wij zelf vaak onze image door de zonden die ons zo licht in de weg staan. Maar wij zijn in Christus gerechtvaardigd en geheiligd, gewassen door Zijn bloed, daarin is Zijn naam nog altijd Wonderbaar. Manoach kende deze naam nog niet, maar wij gemeente, die leven na advent en Kerst en Pasen, wij hoeven niet meer te vragen: "Wat is uw Naam? "

Gij weet dat Hij de Christus heet, de Christus van Pasen, en in Hem is het leven, buiten Hem heerst de dood. Ja maar al was de horizon nog oudtestamentisch begrensd en beperkt, de man heeft er toch iets van verstaan, wanneer hij de Naam heeft gehoord - "Wonderbaar" - dan is hij meteen klaar voor het offer, zo gaat de tekst verder. Toen nam Manoach een geitebokje als spijsoffer en offerde die op een rots aan de Here. Met dat geitebokje was Manoach eerst iets anders van plan. In vers 15 daar leest u: "En Manoach zeide tot de Engel des Heren, wij zouden u gaarne hier houden en een geitebokje voor u bereiden". U mag ook vertalen, och blijft u nog even, dan kunnen we een geitebokje klaar maken. Naar oosterse gastvrijheid wil Manoach alleen maar deze vreemdeling een maaltijd aanbieden, maar de Engel des Heren wijst dat af. Wel zegt Hij in vers 16, indien gij het bereiden wil, offert het als een brandoffer aan de Here, dat mag wel. Dat is hier op z'n plaats, na de openbaring van de naam Wonderbaar, een brandoffer voor de Here. Kijk daarmee plaatst de Engel des Heren Manoach voor God, met Hem heeft hij te doen. God is hier aan het werk en waar God present is en aan het werk is - in onbegrijpelijke genade en in ondoordringelijke trouw - daar zal het antwoord zijn: het altaar met een brandoffer. En u weet wat een brandoffer is, dat is een offer dat geheel verteerd wordt en een offer dat de totale overgave van het leven aan de dienst van de Here demonstreert. Dat is hier op z'n plaats Manoach, dat alleen, geen gezelligheid, geen visite enzo, geen vriendelijkheid. Een altaar, een offer en Manoach verstaat dat. Hij neemt een geitebokje en het spijsoffer en dan wordt dat blijkens vers 23 als brandoffer voor de Here aangeboden op een rots. De vlam gaat er in en het vuur stijgt op. En opeens is daar het wonder van Hem die Wonderbaar heet en Wonderbaar is. Terwijl de vlam van het altaar omhoog steeg naar de hemel, voer de Engel des Heren op in de vlam van het altaar. Manoach en zijn vrouw zien dat gebeuren tot twee maal toe staat er nadrukkelijk bij: vers 19 en 20, dat zij het zagen, dat ze ooggetuige waren van het wonder. Ooggetuige van deze oudtestamentische hemelvaart van Christus.

Nu wat is de zin van dit wonderlijk gebeuren? Het boek Richteren geeft ons zelf de verklaring. Iets dergelijks was al eerder gebeurd. In Richteren 6 wordt ons de roeping van Gideon beschreven en daar stak de Engel des Heren zelf met een staf het offer aan en het begint te branden. En in de vlam van het altaar verdwijnt de Engel des Heren. Dat is voor Gideon een teken dat hij met de Engel van de Here spreekt en in Hem werkelijk met God te doen heeft. Tot twee maal toe is er dus in het boek Richteren een Hemelvaart van de Engel des Heren, Richteren 6 en 13. En dat Evangelie is er omdat de roeping tot dienstverlening aan het verlossingswerk van de Here is uitgegaan.

Gideon wordt ingeschakeld, Richteren 6, Manoach wordt ingeschakeld Richteren 13. Ze hebben het Evangelie van de verlossing gehoord en geloofd en nu moeten ze de roeping van het Evangelie volgen. Er staat een altaar in hun leven en dat getuigt van een bereidheid tot dienst, tot volledige overgave aan de roeping die met het Evangelie meekomt. Nu dan kan ook de Engel des Heren verdwijnen, opstijgen naar omhoog. De boodschap is gebracht en gehoord en geloofd.

Nu dan keert de Christus naar de hemel terug en stijgt op in de vlam van het altaar. Gideon en Manoah zij zullen nu beneden hun dienst volbrengen als adventsgetuigen van de Christus in hun dienst aan de verlossing. Nu keert de Engel des Heren tot God terug in de vlam van het altaar. Want nog is het geen tijd voor de vleeswording van het Woord, het grote Bethlehem is nog niet gekomen. Het is wel dichterbij gekomen, maar nog is

het geen nieuw testament en toch is er progressie in de openbaring van de naam van Christus' profetie, niet alleen van Pasen maar van Hemelvaart tegelijk.

Dat zindert door heel het gebeuren heen. Manoach en zijn vrouw, ze zien het gebeuren, als ooggetuige van het wonder, het wonder van deze Hemelvaart en ze kunnen later altijd zeggen, wij hebben het met onze eigen ogen gezien. Het is geen sprookje, geen sage, geen inbeelding. Nee wij zagen Hem opstijgen in de vlam van het altaar.

Nu gemeente zo zal de Kerk - vandaag Apostolische Kerk - het kunnen zeggen, het mogen zeggen, wij zijn geen kunstig verdichte fabelen nagevolgd op de Olijfberg waar Christus gereed kwam met de opdrachten voor Zijn discipelen tot dienstverlening aan de voortgang van de verlossing in de wereld, nu daar steeg Hij op. Hij had het altaar neergezet in het leven van Zijn apostelen. Die Hemelvaart op de Olijfberg in het nieuwe testament is meer, is rijker dan deze Hemelvaart in Richteren 13 in het Oude Testament.

Maar dan klemt hier ook de vraag broeders en zusters, gemeente van deze Here Jezus Christus, nieuwtestamentische gemeente, er staat toch wel een altaar in uw leven? U kent het toch wel, u zult het zeker kennen in het nieuwe testament, de totale overgave van uw ganse leven tot dienstverlening aan de voorgang van het werk Gods - in de vlam van uw altaar? Gideon, Manoach en zijn vrouw, het zijn de ambtsdragers, de medewerkers uit kracht van de genade, op weg van Christus' eerste advent.

Ze kwamen achter de Christus aan, toen God in Hem opstond tot verlossing en ze lieten zich inschakelen. Hoeveel te meer gemeente zult gij dan na Pasen en Hemelvaart het altaar bedienen. Waar is uw brandoffer dat gans verteerd wordt, en waar is uw paasglorie als nieuwtestamentische Kerk van deze Christus? Dat vragen wij tenslotte, want in de openbaring van de Naam van Christus in de levensaanvang van Simson daarin is ook pinksterprofetie. Hoor hoe in onze tekst de één de ander onderwijst. Manoach begrijpt nu wel dat het de Engel des Heren was die met hem sprak, maar iets anders begrijpt hij niet, hij raakt in paniek, hij denkt in grote schrik, nu zullen wij zeker sterven, want wij hebben God gezien. Die zelfde huivering onderging ook Gideon in Richteren 6, maar die huivering is een misverstand. God heeft zich hier ook geopenbaard in Christus en dat was een openbaring van Zijn genade, en dus ten leven. Prachtig onderwijst Manoach's vrouw haar man daarover. Ze zegt: "Maar man, de Here heeft toch het brandoffer en het spijsoffer uit onze hand aangenomen. Wanneer Hij had willen doden, dan had Hij ons toch niet alles laten zien en deze dingen ons niet laten horen?"

Met andere woorden, met nieuwtestamentische woorden: "Manoach houdt u toch aan het Evangelie van Pasen, het Evangelie van het leven vast". Dit is hier in deze kostelijke woorden een vroege Pinksterprofetes die het weet te zeggen, het weet aan te wijzen. Ze weet het ja, ook aan te wijzen, wanneer later haar zoon geboren wordt, haar eersteling. Zij geeft die jongen een naam, ze noemt hem Simson. U weet wellicht de betekenis van die naam, Simson betekent Zonnekind. Ja ook in deze naamgeving bedient ze haar ambt als een vroege pinksterprofetes, de zon gaat weer op over Israël. Ze heeft de belofte van het leven gehoord uit de mond van de Christus. De schaduw van de dood lagen zwaar en zwart over de Kerk, de Kerk zal een kerkhof worden, doodgedrukt door de onbesneden Filistijnen. De nacht was gevallen en de lampen gingen uit, maar zij ziet weer het licht van de zon. En belijdt het Licht, en in de kraamkamer drukt ze haar jongen tegen zich aan en ze zegt, Simson, kind van de zon. Nee, haar geloof zal nog zwaar beproefd worden in het vervolg. Denk aan Richteren 14, waar haar zoon zich wil verzwageren met de Filistijnen. En dan zal de bange vraag in haar hart wel opstaan, wat is hij nu: een 'zonnekind' of een 'zondenkind'? Maar hier in Richteren 13 daar zijn de paasgetuigen en daar is de pinksterprofetes. Hoeveel temeer zullen wij gemeente na Pasen, Hemelvaart en Pinksteren getuigen van HET Zonnekind, de meerdere van Simson, Christus Jezus, de Zon der gerechtigheid, die over ons is opgegaan. En wij zullen als pinksterprofeten van de laatste uren volharden in ons getuigenis, het leven is in Christus, in Hem alleen.

Bij U Heer is de Levensbron. Uw licht doet - klaarder dan de zon - ons het ware licht aanschouwen.

Amen.